



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18939/2024
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца малолетног АА и малолетног ББ, које заступа законски заступник отац ВВ и ВВ из ..., чији је пуномоћник Бранко Алексић, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Миљана Крстић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 137/24 од 20.03.2024. године, у седници одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 137/24 од 20.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 593/23 од 22.01.2024. године, ставом првим изреке, против тужене је одређена мера заштите од насиља у породици којом је забрањено туженој свако физичко, психичко и емоционално узнемиравање тужиоца ВВ. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев малолетних тужилаца да се туженој забрани свако психичко, физичко и емоционално узнемиравање малолетних тужилаца, као и захтев свих тужилаца за одређивање мере заштите од насиља у породици – забране приласка тужене тужиоцима на удаљености мањој од 200 метара, малолетној деци и оцу деце, изузев приликом реализације модела виђања у контролисаним условима у присуству радника надлежног Центра за социјални рад, као и забране приступа око места становања тужилаца и места рада члана породице ВВ. Ставом трећим изреке, одређено је да ће одређена мера заштите од насиља у породици у односу на тужиоца ВВ трајати годину дана од дана доношења пресуде. Ставом четвртим изреке, одређено је да жалба против пресуде не

задржава њено извршење. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 55.666,60 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 137/24 од 20.03.2024. године одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу, став први и пети изреке. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена и тужилац ВВ воде бракоразводну парницу и поступак за вршење родитељског права над малолетним тужиоцима, који су њихова заједничка деца, као и за одређивање модела виђања са родитељем са којим деца неће живети и доприноса децјем издржавању. Правноснажном привременом мером од 01.06.2023. године утврђено је да ће пребивалиште и боравиште деце бити на адреси оца, одређено је да ће се лични односи деце са мајком одвијати у контролисаним условима у просторијама ЦСР Стара Пазова једном недељно, у трајању од једног сата, а према плану услуга које ће Центар сачинити са породицом у временском периоду од месец дана и одређено је да ће ова мера трајати до правноснажног окончања парничног поступка који се води под бројем П2 138/2023. Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 138/23 од 02.11.2023. године разведен је брак између тужене и тужиоца ВВ и одређено је да родитељско право врши самостално отац, с тим да мајка ГГ за обоје деце плаћа укупно 30.000,00 динара месечно и утврђен је модел виђења. Ова пресуда је правноснажна само у делу којим је брак странака разведен.

До фактичког прекида брачне заједнице дошло је 23.03.2023. године. Наиме, тужилац ВВ и тужена су често имали вербалне сукобе, он је приговарао туженој да је јело које је скувала неукусно, да не зна добро да кува и слично, а тужена је њему упућивала речи „иди дођавола“, „иди у три лепе“, да не може да га види, да се покајала што се удала за њега, да треба да изађе из стана, па је критичном приликом дана 23.03.2023. године, након вербалне расправе узела једну децју пластичну играчку и бацила је у правцу тужиоца, док су у истој простоји била и деца странака, малолетни тужиоци, који су гледали у то време цртани филм на телевизији. Овај догађај тужилац ВВ је пријавио у полицијској станици. По пријави тужиоца ВВ да је тужана извршила насиље у породици, туженој су дана 24.03.2023. године изречене хитне мере привременог удаљења из стана и забрана да контактира жртву насиља и прилази ВВ и малолетним тужиоцима, а на основу предлога ОЈТ – а Основни суд у Старој Пазови је донео решење којим је продужио туженој изречене хитне мере са роком од 30 дана,

односно до 25.04.2023. године. Ово решење је потврђено решењем Вишег суда у Сремској Митровици Нпж 9/23 од 30.03.2023. године.

Након исељења из стана, тужена је децу виђала само у контролисаним условима, понашала се кооперативно, уважавала савете стручних радника органа старатељства, а деца су прихватила контакт са мајком и емотивно су јој привржена, током виђања стално јој прилазе и грле и седе јој у крилу и немају страх према мајци.

У току трајања изречених хитних мера, а ни после тога, тужена није уопште била у контакту са тужиоцем ВВ, сем једном приликом када је по истеку изречених хитних мера телефоном разговарала са тужиоцем, а са малолетном децом се по привременој мери виђала у контролисаним условима у Центру за социјални рад једном недељно у трајању од сат времена.

Код тако утврђеног чињеничног стања, суд је изрекао меру заштите од насиља у породици туженој, након што је оценио да су испуњени услови за издавање такве мере, јер је она својим понашањем у дужем временском периоду у континуитету угрожавала душевно здравље и спокојство тужиоца ВВ, као члана своје породице, током трајања честих вербалних расправа између тужене и тужиоца ВВ. Врста мере одређена је у складу са степеном насиља које је тужена испољила према тужиоцу ВВ и предузетом физичком акту и психичком узнемиравању којима је тужилац ВВ био изложен. У конкретном случају, по оцени нижестепених судова, утврђено је да је током вербалних расправа и то у више наврата тужена тужиоцу ВВ говорила увредљиве речи и имала такво понашање које се може оквалификовати као понашање којим се угрожава душевно здравље и спокојство члана породице. Дакле, изреченом мером се није забранило или ограничило одржавање односа са другим чланом породице, него само такво понашање које се квалификује као узнемиравање члана породице у будућности, а што ће онемогућити било угрожавање телесног интегритета, било душевног здравља или спокојства другог члана породице, у конкретном случају тужиоца ВВ.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Чланом 197. став 1. Породичног закона прописано је да је насиље у породици понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, а насиљем у породици у смислу става 2. тачка 6. овог члана, сматра се, између осталог и вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Уколико суд утврди да постоји насиље у породици, овлашћен је, да у смислу члана 198. Породичног закона, одреди једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице, које су одређене таксативно, по систему енумерације, тако да суд није овлашћен да одреди било какву другу меру.

Законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици и обухвата све могуће видове испољавања насиља тј. свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање којим се угрожавају основне вредности људског бића – његов телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Овако широко дефинисање појма насиља у породици је неопходно како би

се омогућила правовремена реакција институције система на насиље у породици, тј. одређивање мере заштите од насиља у породици док оно још увек није попримило теже облике, јер се тиме може прекинути процес ескалације насиља. Сви видови насиља према члану породице, између осталог вређање, дрскост, безобзирност и злонамерност, су компоненте насиља у породици, његова суштинска обележја, која га јасно разликују од дозвољеног понашања. Ови појмови представљају типичне правне стандарде, чију садржину суд треба да попуни својим судом вредности. Да би критеријуми за конкретизацију ових правних стандарда довели до адекватне и првовремене реакције на насиље у циљу његовог спречавања, неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље, што подразумева да се свако понашање које одступа од стандарда „нормалног“ опхођења и комуникације са члановима породице квалификује као насиље у породици.

Мере заштите од насиља у породици се изричу због већ испољеног насиља. Извршено породично насиље, без обзира на интензитет и облик испољавања, довољан је разлог за изрицање мера породично правне заштите, при чему треба имати у виду да породично насиље, по правилу, има узлазну линију у виду облика испољавања и последица које изазива, због чега је неопходно изрицање мера заштите онда када насиље још увек није попримило теже облике. Сврха заштитних породично правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интергиритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног насиљу, као и да се отклоне околности које погодују и подстичу понављање насиља, односно извршење других видова насиља. Која мера заштите ће се изрећи зависи од конкретне радње која представља насиље у породици, опасности која се том радњом изазива, узнемирености члана породице за тако предузете радње, његове угрожености, као и процене степена опасности од поновљеног насиља.

Супротно наводима ревизије, и по оцени Врховног суда, у конкретном случају у понашању тужене су се стекли елементи насиља у породици. Тужена је, према утврђеном чињеничном стању, у дужем временском периоду током трајања брачне заједнице са тужиоцем ВВ према њему вршила психичко насиље, тако што је у више наврата тужена тужиоцу ВВ говорила увредљиве речи и имала такво понашање које се може оквалификовати као понашање којим се угрожава душевно здравље и спокојство члана породице. На тај начин је тужена вршила насиље над тужиоцем ВВ, а што је потврђено и мишљењем Центра за социјални рад. Услед наведеног, правилна је оцена нижестепених судова да је, како је тужена показала склоност ка вербалном насиљу, оправдано одређивање мера заштите од насиља у породици како би се постигла сврха заштитних породично правних мера, у циљу обезбеђивања тужиоцима мира, спокоја, безбедности и живота без страха од даљег насиља.

Осталим наводима ревизије тужена понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је правилно оценио све жалбене наводе тужене који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге, па се тим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега они нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**